

Eýran ar alyp bildimi?

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Eýran ar alyp bildimi? EÝRAN AR ALYP BILDIMI?

Ysraýyl Eýrandan berk garşylyk aljagyny bilip duranam bolsa, Eýranyň Damaskdaky ilçihanasyňa hüjüm etdi. Islendik ilçihananyň çägi şol ýurduň territoriýasy hasaplanýandygyna görä, ilçihana Eýranyň ýeri bolýar. Eýranyň ýerine gönüden-göni hüjüm edilse, Eýranam muňa hökman jogap bermeli bolar.

Eýran Ysraýyla hüjüm eden ýagdaýynda dronlarynyň we raketalarynyň yzyna serpikdiriljekdugini öňdenem bilýärdi. Ýöne ol bu ýerde özi bilen oýun etmeli däldigini görkezdi. Sionistler ýene bir gezek hüjüm etse, ulanyljak bombanyň we dronlaryň tüýsi üýtgeşe gerek.

Ýakynda ýazan bir makalamda «Ysraýyl ot bilen oýun edýär. Eýran birnäçe gezek ýeňen arap ýurtlaryna meňzemez» diýipdim (06.04.2024 ý.)

Ysraýylyň gönüden-göni Eýrany nyşana almagy yzynda ABŞ bolsun, Ýewropa bolsun, özüniňem soňuny getirer. Asyl howp ýadro ýaraglary. Munuň Eýranyň elinde ýokdugyna kepil geçip biljegimiz barmy?

Ilki bilen Eýrany nähili tanaýarys we asyl nähili tanamak gerekdiginiň üstünde durup geçesim gelýär. Eýrana bir gezek gidenimde aşyr aýydy. Žurnalist hökmünde çagyrylypdym. Eýran üçin «Aşyr aýy» köp zat aňladýar. Şol aý Tähranda bir jöhide sataşdym. Açyk sözlüdi. Eýranyň raýatydy, ýöne ýüregi Ysraýyl üçin urýardy.

Tema boýunça makalalar tapgyrynyň girişinde aýdanlarym we eýranly jöhide gabat gelenimde eden belliklerim Erran we Ysraýyl bombalaşanda aýratyn many-mazmun gazanýar.

Ysraýylda-da, Günbatar Şeriada-da, Gazada-da bolup gördüm. Sionistleriň Gaza gyrgynçylygy başlanda öň şol ýerlerde bolanymda duýan zatlarymy kän ýazypdym. Bu ýazanlarym bilenem Eýran boýunça synlanlarymy deňeşdirmek mümkinçiligi dörär.

Makalalar tapgyrynyň girişinden:

Eýran hakynda Günbatar metbugaty arkaly bize gelip gowşan maglumatlara-da, Eýran rewolýusiýasyny ullakan zatdyr öýdýänleriň gidip görende gören-eşden zatlary hakda berýän gürrüňlerine-de aldanyp, bu ýurda baha berjek bolmaň.

Beýniňiziň bir çüňkünde janlandyran Eýranyňyz bilen gözüňiz bilen gören Eýranyňyzy hiç gabat getirip bilmersiňiz.

Daşyndan aýdylanlara ynansaň-a, jeberut režim höküm sürýär we siziň bu režimde alýan demiňizem sanalýar. «Kimdir biri Yslam ynkylabyny amala aşyrypdyr we hiç kimiň muny tankyt etmäge haky ýok, hatda milt hem edip bilmeli däldir» diýilýär.

Hakykatlar bolsa düýbünden başga...

Eýran türklerden wiza talap edenok. Uçara münüp ýa-da awtobusyň aýnasyndan eliňi-goluňy sallap arkaýyn gidip-gelip bolýar. Diňe žurnalistler iş sapary bilen gidip-geljek bolsa, özlerine gorag çäresi hökmünde wiza almaly bolýar...

Halk bilenem isleýşiňiz ýaly gürleşip, pikir alyşyp bolýar. Hiç kim sizi yzarlanok. Geň ýeri, halk režimden bizar bolandygyny aç-açan aýdyp bilýär. Muny aýratynam asly jöhüt bir eýranlynyň režimi açykdan-açyk tankyt etmegi, Ysraýyly goldaýandygyny aýtmagy üns bereniňe degýär.

* * *

Tähranda Ynkylap meýdany we meýdana birikýän köçeleriň ugrundaky seteran dükanlarda biziň «Lälelimizi» ýatladyp duran hereketlilik bar. Dükanlaryň birinde söwda edip durkak, dükanyň eýesiniň jöhütdigini bildik. Bu ýagdaý hasam ünsümüzü çekdi. Žurnalistdigimizi bilen dükan eýesi dymaýjak ýaly

welin, has beter dili açyldy. Ol bizi çay içirmän goýbermedi. Ol adamyň adyny ýazmaýyn. Geň galan zadymyz, ol diýseň arkaýyn gürleýärdi, sistemadan we ynkylapdan zeýrenýärdi. Dükanda üç adam bardy. Biri pars raýaty, beýlekisi-de öz inisidi. Pars ýigidi ýanymyza gelende ätiýaçdan dyman jöhöt Eýranda ilatyň 99,5%-niň Homeýnini halamaýandygyny aýdýardy. Soradym:

– *Nädip beýle netijä gelip bilýärsiňiz?*

– *Şu gün siz Homeýniniň guburyna zyýarat etdiňiz... Ol ýerde näçeräk adam bar?*

– *Belki-de 100 müň adam.*

– *Hawa, Homeýniniň üstüne zyýarat etmek üçin gelen azyndan 100 müň adam. Bular Eýranyň çar tarapyndan gelyär. Homeýnini gowy görýänleriň hemmesi şol ýere ýere üýşýär. Jumga namazyna syn etdiňizmi? Ol ýere üýşenlerem 5 müň adamdan geçýän däldir. Ynkylabyň tarapyny tutýanlar şondan geçmeýär.*

Müňlerçe adam pidasyna getiren, konstitusion monarhiýanyň yglan edilen 1905-nji ýylyndan bäri taýýarlygy görülen ynkylaba, elbetde, beýle ýüzleý berip bolmasa gerek. Emma jöhidem bolsa, Eýranda ýaşaýan we ynkylaba başgaça garaýan adamyň pikiriniň üstünden ätläbem geçip bilmeýäris.

Gaýtadan soradym:

– *Siziň özüňiz-ä jöhüt. Täze düzgüni-de halamaýarsyňyz. Näme üçin Ysraýyla göçeňzok?*

– *Men Tährany gowy görýärin.*

– *Ysraýyla gidip gördüňizmi?*

Barmaklaryny görkezip:

– *Dört gezek... – diýdi.*

– *Eýranda näçeräk jöhüt ýaşaýar?*

– *Otuz müň.*

– *Hawralaryňyz barmy?*

– *Hawa, ýigrimi ybadathanamyz bar.*

– *Hemme ýerde «Ysraýyla ölüm!» diýip gygyrýarlar. Bu ýagdaý sizi ynjalýkdan gaçyranokmy?*

– *Olar bolmanam gygyryp ýörendir. Gygyrmalaryna öwrenşibem gidipdiris. Barybir boş galmagal, hiç zat çykmaýar.*

Mende onuň ady-da, telefon nomeri-de bar... Kim islese, jaň edip sorabam biler. Biz bärden seredende, hiç kimse režime garşy

gidip bilýän dälidir, garsylyklaýyn ses çykaryp bilýän dälidir öýdýärdik. Her gün «Ysraýyla ölüm!» diýip gygyrylýan, ady dagy tutulman «duşman» diýip atlandyrylan Ysraýylyň raýaty bolmaly jöhit biziň žurnalistdigimizi, aýdýan zatlaryny doly ýazjakdygymyzy bilip duran ýagdaýynda aç-açan gürläp otyrды, ol hökümetiň öjünden çekenip duranokdy.

* * *

Eýran düýbi berkden tutulan gadymy döwlet. Onuň ar alyşy-da çen-çak edişimizden has berk ölçegli, serpikdiriji bolar. Zamana nämälimlikler bilen doly.

Arslan TEKIN.

«YENIÇAĞ» gazetі, 15.04.2024 ý. Publisistika